

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
UNSKO-SANSKI KANTON
GRAD CAZIN
JEDINSTVENI GRADSKI ORGAN UPRAVE

S M J E R N I C E
ZA TROGODIŠNJE PLANIRANJE RADA
GRADA CAZIN
ZA PERIOD 2025. - 2027. GODINA

Novembar, 2024

SADRŽAJ

1. Uvod (svrha Smjernica)	2
2. Kratak osvrt na opšti razvojni kontekst uključujući izazove i rizike	3
3. Strateški pravci razvoja	6
4. Strateški projekti i mjere.....	9
5. Indikativni finansijski okvir	11

1. Uvod (svrha Smjernica)

Izrada Smjernica za trogodišnje planiranje rada Grada Cazin za period 2025.-2027. godine (u daljem tekstu: Smjernice) obaveza je u skladu Uredbom o trogodišnjem i godišnjem planiranju rada, monitoringu i izvještavanju u Federaciji Bosne i Hercegovine¹(u daljem tekstu: Uredba) i u potpunosti su usklađene sa Smjernicama za trogodišnje planiranje rada organa uprave na kantonalnom nivou.

Smjernice predstavljaju osnovu za planiranje rada Gradskog organa uprave u naredne tri godine, kako bi se na adekvatan način uključili razvojni prioriteti koji su definisani Strategijom razvoja Unsko-sanskog kantona za period 2021.-2027. godina, Okvirom za implementaciju ciljeva održivog razvoja u BiH, Programom rada Gradonačelnika i drugim relevantnim dokumentima. Obzirom da je Gradsko vijeće na sjednici održanoj 28.12.2023. usvojilo Odluku o usvajanju Strategije razvoja Unsko-sanskog kantona za period 2021.-2027. godina kao strateškog okvira razvoja Grada Cazina, Smjernice imaju za cilj da potenciraju preuzimanje ključnih mjera i aktivnosti definisanih u Strategije razvoja Unsko-sanskog kantona za period 2021.-2027. godina, a koje odražavaju prioritete i nadležnosti Grada Cazina.

Uredbom su propisani minimalni elementi Smjernica, a iste se izrađuju svake godine za period od tri godine (1+2) i pripremaju u skladu sa strateškim dokumentima relevantnim za Grad Cazin. Pored toga što predstavljaju usmjerenje za budući rad organa uprave, Smjernice služe i ostalim zainteresovanim stranama (vaninstitucionalnim akterima) kao vodilja za planiranje i implementaciju konkretnih projekata i aktivnosti u narednom trogodišnjem periodu.

Također, ovim Smjernicama želimo da pokažemo jasnu opredijeljenost Grada Cazina na implementaciji Ciljeva održivog razvoja, obzirom da se oni implementiraju putem Strategije razvoja **Unsko-sanskog kantona** koja je usaglašena sa Ciljevima održivog razvoja².

¹Službene novine Federacije BiH, broj: 74/19 i 2/21

²Na konferenciji Ujedinjenih naroda o održivom razvoju, održanoj u New Yorku 25. septembra 2015., svjetski čelnici usvojili su tzv. Agendu 2030. u okviru koje je definisano 17 ciljeva održivog razvoja (Sustainable Development Goals - SDG)

2. Kratak osvrt na opšti razvojni kontekst uključujući izazove i rizike

Unsko-sanski kanton je prema indeksu razvijenosti³ u 2023. godini rangiran kao osmi od deset kantona u Federaciji Bosne i Hercegovine sa indeksom razvijenosti od 0,40 što ga stavlja u četvrtu grupu razvijenosti. S druge strane Grad Cazin sa indeksom razvijenosti od 0,62 rangiran je kao 59. općina/grad od ukupno 79 općina/gradova. Prema procjeni Federalnog zavoda za statistiku⁴ Grad Cazin je sredinom 2024. g. imao 64.049 stanovnika. Grad Cazin se nalazi na 1-om mjestu od ukupno 8 gradova/općina na području Unsko-sanskog kantona prema broju stanovnika, kao i prema gustini naseljenosti (180,6 stanovnika/km²).

Iz ugla **demografskih kretanja**, zabrinjavajući je stalan pad broja stanovnika kako u Unsko-sanskom kantonu, tako i u Gradu Cazinu. U 2023. godini u Gradu Cazinu je zabilježeno 2.100 stanovnika manje u odnosu na popis stanovništva iz 2013. godine, odnosno 235 stanovnika manje u odnosu na 2022. godinu.

Također, stopa prirodnog priraštaja je u posljednjih pet godina negativna, te u 2023. godini je iznosila -1,5. Velik broj stanovnika se odseljava u evropske zemlje, te ja s tog aspekta neophodno poduzimati adekvatne mjere poput pružanja finansijske i stambene podrške, usklađivanja porodiljstva s radnim i drugim obavezama koje bi pružile sigurnost ostanka i dobre uslove života.

Na kraju 2023. godine, vrijednost izvoza u Cazinu je iznosila 175,6 miliona KM⁵. Pokrivenost uvoza izvozom u 2023. godini je porasla na 81,66 % što predstavlja pozitivan trend za privredu Cazina jer je u 2019. pokrivenost uvoza izvozom iznosila 29,46%. Grad Cazin predstavlja trgovinski centar Unsko-sanskog kantona, te je vrijednost uvoza u 2023. godini iznosila 215 miliona KM, što čini 30,2% ukupnog uvoza na području Unsko-sanskog kantona.

Prosječna mjesečna neto plata je iznosila 989 KM⁶ i manja je za 14,5% u odnosu na prosjek USK koji iznosi 1.157 KM. Tokom 2023. godine ostvareni prihodi od poreza na dohodak iznosili su 152 KM/ stanovniku⁷, odnosno za 20% manje u odnosu na USK (190 KM/stanovniku).

Također, prosječan broj zaposlenih u Cazinu je u blagom porastu i iznosi 7.380⁸ tokom 2023. godine što je više za 229 zaposlene osobe u odnosu na 2019. godinu. U decembar 2023. godine registrovano je 6.158 nezaposlenih osoba, što je u odnosu na 2019. godinu manje za 2.254 nezaposlene osobe, kojem smanjenju doprinose i odjave sa liste nezaposlenih lica zbog zaposlenja u inostranstvu.

Obzirom da je turizam jedna od razvojnih perspektiva USK ali i Grada Cazina, osjetan je određeni progres u ovoj oblasti što je vidljivo iz broja turističkih dolazaka koji za 2022. godinu iznose ukupno 4641 dolazaka⁹, što je za 245 dolazaka više u odnosu na 2021. godinu. Isti progres je evidentiran i u broju noćenja turista na području kantona ali i u Gradu Cazinu u kojem broj noćenja za 2022. godinu iznosi ukupno 7072, što je u odnosu na 2021. godinu više za 589 noćenja (podaci Federalnog zavoda za statistiku).

³ Federalni zavod za programiranje razvoja – Socioekonomski pokazatelji po općinama FBiH 2023

⁴ Federalni zavod za statistiku - Procjena broja stanovnika na dan 30.06.2024.

⁵ Federalni zavod za programiranje razvoja – Socioekonomski pokazatelji po općinama FBiH 2023

⁶ Federalni zavod za programiranje razvoja – Socioekonomski pokazatelji po općinama FBiH 2023

⁷ Federalni zavod za programiranje razvoja – Socioekonomski pokazatelji po općinama FBiH 2023

⁸ Federalni zavod za programiranje razvoja – Socioekonomski pokazatelji po općinama FBiH 2023

⁹ Federalni zavod za statistiku - baza podataka <https://px-web.fzs.ba/>

Ovi podaci ukazuju na porast interesovanja i potražnje za turističkom ponudom u Gradu Cazinu ali i u Unsko-sanskom kantonu. Ovu oblast je potrebno u narednom periodu razvijati dodatno, posebno sa aspekta obogaćivanja turističke ponude, razvijanja turističkih destinacija i promocije istih, te uvezivanja istih sa privredom, posebno ruralnim krajevima koji obiluju prirodnim bogatstvima koja čine turističku ponudu.

Također kod ove oblasti je moguće raditi na povezivanju poljoprivredne proizvodnje sa prerađivačkom industrijom, ali i turističkom ponudom. Povećanje stepena korištenja prirodnih resursa održivim razvojem i modernizacijom kapaciteta u poljoprivredi i povezivanjem poljoprivrednih proizvođača sa tržištem će biti jedan od prioriteta razvoja USK i Grada Cazina u narednim godinama.

Unsko-sanski kanton i Grad Cazin u kontinuitetu bilježi godišnji pad broja učenika u osnovnom i srednjem obrazovanju. Školske godine 2023/2024 osnovnu školu u Gradu Cazinu je pohađalo 3.747 učenika¹⁰, što je za 21,74% manje nego u školskoj godini 2019/2020. Školske godine 2023/2024 srednje škole u Gradu Cazinu je pohađalo 1.747 učenika, što je za 10,78% manje nego u školskoj godini 2019/2020. Kurikularna reforma koja je u toku treba da se nastavi provoditi u skladu sa svim relevantnim EU standardima i praksama, a koju prati i proces digitalizacije sektora obrazovanja koji također zahtjeva daljnja unaprjeđenja kako kapaciteta tako i opreme. Neusklađenost obrazovnog sistema sa tržištem rada je jedan od ključnih nedostataka razvoja Kantona i to je poseban faktor kojem se treba posvetiti posebna pažnja i detaljna analiza.

Oblast javnog zdravstva na Unsko-sanskom kantonu i Grada Cazina zahtjeva mnoga systemska unaprjeđenja. Iako se u 2023. godini bilježi kontinuirano smanjenje broja građana na jednog ljekara¹¹ (1 ljekar na 719 stanovnika i 1 bolesnička postelja na 358 stanovnika na nivou USK), razlog istome nije povećan broj ljekara na Kantonu, nego smanjenje broja stanovnika.

Unaprjeđenje kapaciteta i nabavka opreme su prioriteta svih zdravstvenih ustanova uz pružanje podrške uspostavljanju i razvoju visokodiferenciranih usluga i terapijskih zahvata koji će dovesti do bržeg i lakšeg pristupa zdravstvenim uslugama svim pacijentima. Potrebno je unapređenje rada terenske službe hitne medicinske pomoći što će doprinijeti smanjenju ranjivosti na prirodne i druge nesreće.

S aspekta javne sigurnosti sigurnosno stanje Grada Cazina može biti okarakterizirano smanjenjem broja evidentiranih krivičnih djela koji je u 2023. godini iznosio 259¹², dok je u 2022. godini iznosio 284 evidentiranih krivičnih djela. Evidentirano je povećanje broja prekršaja iz oblasti javnog reda i mira koji je na području USK u 2023. godini iznosio 3478, dok je u 2022. godini iznosio 3198 prekršaja. U Gradu Cazinu je u 2023. godini evidentirano 1110 prekršaja tako da broj prekršaja na 1000 stanovnika iznosi 17,3 i najviši je od svih općina/gradova na USK čiji je prosjek 12,7 prekršaja na 1000 stanovnika.

U periodu 01.01.- 31.12.2023. godine na putevima i naseljima Unsko-sanskog kantona u navedenom periodu dogodilo se 551 saobraćajnih nezgoda, od toga 6 saobraćajnih nezgoda sa poginulim licima. Na području USK je stradalo 885 lica od čega je u Gradu Cazinu najveći broj 243 stradala lica ili 27,5%.

¹⁰ Federalni zavod za statistiku - Unsko-sanski kanton u brojkama 2023.

¹¹ Federalni zavod za statistiku - Unsko-sanski kanton u brojkama 2023.

¹² MUP USK - Informacija o stanju sigurnosti na području USK za period januar decembar 2023 godine

Grad Cazin, putem odgovornog prostornog planiranja, s ciljem dinamičnog razvoja i ubrzane, ali održive urbanizacije, treba da prati sva savremena načela i standarde zaštite okoliša. Kao što je već prepoznato u usvojenim strateško - provedbenim aktima i dokumentima (planovi održivog upravljanja okolišem), u saradnji sa građanima i poslovnom zajednicom, Grad Cazin treba da ulaže i gradi prateću komunalnu i poslovnu infrastrukturu, tako da ona podržava dugoročne potrebe zajednice i minimizira uticaj na okoliš, što također uključuje i efikasno korištenje obnovljivih izvora energije, odnosno primjenu energetske efikasnosti u sistemima javnih usluga. Posebno je važno pronalaženje održivog rješenja za upravljanje otpadom i posljedičnog smanjenja negativnih uticaja zagađenja na vodu, zrak, tlo, prirodu, zaštićena područja, a time i na zdravlje ljudi.

Odlukom o organizaciji i djelokrugu rada Jedinog gradskog organa uprave Grada Cazin (Sl.novine Grada Cazin, broj 1/17, 1/18, 8/21, 13/21 i 9/22) utvrđena je organizacija Jedinog gradskog organa uprave Grada Cazin, te je osnovano 11 gradskih službi za upravu:

1. Služba za urbanizam, zaštitu okoliša i inspeksijske poslove,
2. Služba za imovinsko-pravne, geodetske i katastarske poslove,
3. Služba za finansije, računovodstvo i trezor,
 - a) Odsjek za budžet
 - b) Odsjek za trezor i računovodstvo
4. Služba za privredu i razvoj
 - a) Odsjek za privredu
 - b) Odsjek za razvoj
5. Služba za poljoprivredu,
6. Služba za opću upravu i društvene djelatnosti,
7. Služba za stručne poslove Gradonačelnika,
8. Služba za stručne poslove Gradskog vijeća,
9. Služba za civilnu zaštitu,
10. Služba unutrašnje zaštite i zajedničkih poslova,
11. Služba za internu reviziju.

Prema Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Jedinog gradskog organa uprave Grada Cazin (Sl.novine Grada Cazin, broj 6/23 i 7/24) u Jedinom gradskom organu uprave Grada Cazin je ukupno sistematizirano 185 radnih mjesta koja čine 81 državnih službenika i 99 namještenika te 5 radna mjesta savjetnika Gradonačelnika. Trenutno je popunjeni broj zaposlenih u gradskom organu uprave 147. Okvirnim planom zapošljavanja na godišnjem nivou planirano je popunjavanje radnih mjesta sa 10 novih izvršilaca: 5 državnih službenika i 5 namještenika, dok realizacija popunjavanja zavisi od dužine trajanja i završetka konkursnih procedura.

Što se tiče prestanka radnog odnosa radnika u periodu od 2025.-2027.godine plan je da prestaje radni odnos u Jedinom gradskom organu uprave u 2025. godini za 5 radnika u 2026. godini za 2 radnika, te u 2027.godini za 7 radnika, što je ukupno 14 radnika u naredne tri godine.

U skladu sa članom 35. Zakona o zaštiti na radu FBiH („Službene novine FBiH“, broj 79/20), a u cilju sprovođenja i unapređenja zaštite na radu u Jedinom gradskom organu uprave grada Cazin, Planom i programom mjera zaštite na radu za 2025.-2027. godine će se utvrditi ciljevi i zadaci te mjere i aktivnosti organa i odgovornih lica u pogledu organizovanja i usavršavanja procesa rada, ostvarivanja boljih uslova rada i preuzimanja mjera zaštite na radu kojima se obezbijeduje sigurnost radnika.

Cilj planiranja zaštite na radu je da se sistematski pristupi stvaranju što boljih uslova rada i života svih radnika. Obzirom da se zaštita na radu može sprovoditi i unaprijeđivati samo ako se posmatra kao integralni dio procesa pružanja administrativnih usluga i svih drugih aktivnosti, to je ona neraskidivo povezana sa svim drugim planovima za posmatrani period. Plan i program mjera sadrži mjere i aktivnosti koje treba realizovati u toku narednih tri godine, te za jedan dio aktivnosti po redoslijedu izvršenja planirana su finansijska sredstva koja su uvrštena u Budžet Grada za 2025. godinu. Sredstva za izvršavanje planiranih zadataka iz ovog Plana i programa će se planirati prema dinamici izvršavanja pojedinih planskih zadataka.

Plan sprovođenja i unapređenja zaštite na radu u 2025.- 2027. godini će se realizovati kroz sljedeće aktivnosti:

1. Procjena rizika,
2. Periodični pregledi i ispitivanja po Pravilniku,
3. Unapređenje zdravstvene zaštite radnika,
4. Obrazovanje i stručno usavršavanje radnika iz oblasti zaštite na radu,
5. Otklanjanje utvrđenih nedostataka na mjestima rada u radnoj okolini,
6. Način obezbjeđenja sredstava za izvršavanje planiranih zadataka.

U ovom Planu i programu dat je prikaz mjera i aktivnosti koje će se provoditi na otklanjanju nedostataka kao i pitanja koja će se rješavati u planskom periodu sa nosiocima zadataka i terminskim planom za izvršavanjem zadataka. Ovo je okvirni Plan i program aktivnosti i isti je podložan promjenama odnosno može se dopunjavati i mjenjati u zavisnosti od organizacionih i tehnoloških promjena u organu uprave, izmjene propisa, materijalnih mogućnosti organa uprave i drugih uslova.

3. Strateški pravci razvoja

Strategija razvoja Unsko-sanskog kantona za period 2021.-2027. godina usvojena je na 17. redovnoj sjednici Skupštine Unsko-sanskog kantona dana 19.05.2021. godine („Službeni glasnik broj: 35/21). Prateći razvojne trendove i uzimajući u obzir mogućnost usvajanja strateškog dokumenta viših nivoa vlasti (u skladu sa Uredbom), Gradsko vijeće Grada Cazina je na sjednici održanoj 28.12.2023. donijela Odluku o usvajanju Strategije razvoja Unsko-sanskog kantona za period 2021.-2027. godina kao strateškog okvira razvoja Grada Cazina do 2027. godine.

Gradsko vijeće Grada Cazina je ovom Odlukom definisala i uskladila razvojne pravce i prioritete razvoja Grada Cazina sa razvojnim pravcima i prioritetima Unsko-sanskog kantona, a samim time i sa sa ključnim nacionalnim i međunarodnim razvojnim dokumentima. Kroz privredni razvoj zasnovan na znanju i održivom korištenju prirodnih resursa, razvoj inkluzivnog i prosperitetnog društvenog sektora te održivu zaštitu okoliša i prirode kroz promociju i podsticanje održivog korištenja resursa, Grad Cazin i Unsko-sanski kanton teže ka ostvarenju vizije razvoja sa kojom će postati Euro regija – smaragd Bosne i Hercegovine, područje ugodnog života temeljenog na ravnomjernom održivom razvoju.

Iz navedenih strateških pravaca razvoja kao i vizije razvoja definisana su tri strateška cilja do 2027. godine:

R.B.	Strateški ciljevi razvoja:
1.	Izgrađeni privredni kapaciteti uz održivo korištenje prirodnih resursa
2.	Unaprijeđen razvoj inkluzivnog i prosperitetnog društvenog sektora
3.	Održivo upravljanje okolišem, prirodnim i infrastrukturnim resursima

Strateški ciljevi su povezani sa Okvirom za implementaciju ciljeva održivog razvoja na sljedeći način:

Okvir za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH	Strategija razvoja USK 2021.-2027.
Razvojni pravac: Dobra uprava i upravljanje javnim sektorom	-
Razvojni pravac: Pametni rast	Strateški cilj 1: Izgrađeni privredni kapaciteti uz održivo korištenje prirodnih resursa
	Strateški cilj 3: Održivo upravljanje okolišem, prirodnim i infrastrukturnim resursima
Razvojni pravac: Društvo jednakih mogućnosti	Strateški cilj 2: Unaprijeđen razvoj inkluzivnog i prosperitetnog društvenog sektora

Stepen realizacije definisanih strateških ciljeva će se mjeriti kroz set indikatora uticaja definisanih Strategijom razvoja Unsko-sanskog kantona do 2027. godine koji obuhvataju ekonomski razvoj, društveni razvoj te zaštitu životne sredine. Stepem razvoja Grada Cazina u periodu od 2021.-2027. godine će se mjeriti kroz indikatore:

#	Strateški cilj	Indikator uticaja na nivou Unsko-sanskog kantona	Polazna vrijednost (2023.)	Ciljna vrijednost (2027.)
1.	Izgrađeni privredni kapaciteti uz održivo korištenje prirodnih resursa	Vrijednost izvoza	175,6 mil KM	300 mil KM
		Prosječna neto plata (KM)	989 KM	1.500 KM
2.	Unaprijeđen razvoj inkluzivnog i prosperitetnog društvenog sektora	Stopa neto migracija ¹³	-1,5	0
		Grupa razvijenosti Grada na nivou FBiH	IV	III

¹³ Indikator koji je naveden u Strategiji razvoja USK 2021.-2027. kod Strateškog cilja br.2. pod nazivom „Stepen migracija stanovništva“ nije bilo moguće pratiti te se isti preimenovala u „Stopa neto migracije“ – Izvor: Federalni zavod za statistiku „Demografska statistika“.

#	Strateški cilj	Indikator uticaja na nivou Unsko-sanskog kantona	Polazna vrijednost (2023.)	Ciljna vrijednost (2027.)
3.	Održivo upravljanje okolišem, prirodnim i infrastrukturnim resursima	Godišnja količina komunalnog otpada koji se reciklira (t)	114,9	300
		Godišnja količina komunalnog otpada koji se odlaže na deponiju (m ³)	24.616	25.000
		% građana spojen na kanalizacionu mrežu ¹⁴	15 %	25 %
		Usvojen prostorni plan	Ne	Da

Definisani strateški ciljevi Grada Cazina su direktno usklađeni i proizilaze iz nekoliko ključnih strateških dokumenata sa viših nivoa vlasti u Bosni i Hercegovini što je detaljno i obrazloženo u dokumentu Strategije razvoja Unsko-sanskog kantona za period 2021.-2027.

Kako bi se osigurao visok stepen realizacije zacrtanih strateških ciljeva Unsko-sanskog kantona i Grada Cazina, definisan je i set **strateških prioriteta** do 2027. godine, koji pokrivaju sve oblasti od strateškog značaja za razvoj Kantona i Grada. Prioriteti predstavljaju ključna polja i smjerove djelovanja za ostvarenje vizije i strateških ciljeva i kao takvi imaju najveći uticaj na razvoj, odnosno ostvarenje strateških indikatora.

#	Strateški cilj	Prioriteti	Indikatori	Polazno stanje		Cilj 2027.
				Godina	Vrijednost	
ž1	Izgrađeni privredni kapaciteti uz održivo korištenje prirodnih resursa	1.1. Uspostavljanje sistema za održivo korištenje i odgovorno upravljanje prirodnim resursima	Poljoprivredno zemljište koje se produktivno koristi, izraženo u ha	2023.	6.638,3	7.500
			Broj članova u registriranim poljoprivrednim gazdinstvima	2023.	7.641	8.000
			Broj registriranih poljoprivrednih obrta i poslovnih subjekata	2023.	170	200
			Godišnji prihodi od davanja prava na eksploataciju prirodnih resursa, u KM	2023.	103.369,37	150.000,00
		1.2. Unapređenje poslovnog okruženja	Broj aktivnih biznisa u poslovnim zonama	2024.	2	10
			Prosječna mjesečna neto plata u KM	2023.	989	1.500
		1.3. Unapređenje konkurentnosti prerađivačke industrije	Broj registrovanih prerađivačkih preduzeća	2023.	311	400
			Godišnja vrijednost izvoza u mil. KM	2023.	175,6	300
#	Strateški cilj	Prioriteti	Indikatori	Polazno stanje		Cilj 2027.
		1.4. Promocija održivog turizma i efektiviranje turističkih potencijala	Broj turističkih dolazaka u godini	2023.	4.641	6.000
			Broj turističkih noćenja u godini	2023.	7.072	10.000
			Broj registriranih djelatnosti hotelijerstva i ugostiteljstva	2023.	261	300
2.	Unapređen razvoj inkluzivnog i prosperitetnog društvenog sektora	2.1. Usklađivanje sistema obrazovanja u skladu sa EU praksama	Broj djece uključene u programe predškolskog odgoja i obrazovanja	2023.	168	300
			Broj osnovnih škola	2023.	34	34
			Broj učenika osnovno obrazovanje	2023.	3.747	3.800
			Broj srednjih škola	2023.	4	4
			Broj učenika srednje obrazovanje	2023.	1.747	1.800
			Broj stipendista visokog i srednjeg obraz.	2023.	228	250

¹⁴ Indikator koji je naveden u Strategiji razvoja USK 2021.-2027. kod Strateškog cilja br.3. pod nazivom " Postotak građana spojen na kanalizacijsku mrežu" će se na prijedlog nosioca mjere - Ministarstva građenja, prostornog uređenja i zaštite okoliša USK, pratiti na način da će se u obzir uzimati „stepen pokrivenosti kanalizacionom mrežom“ koji se prikuplja od strane kantonalnih JLS i na osnovu dobijenih podataka stvara zbimni podatak, kako je i sada učinjeno.

3.	Održivo upravljanje okolišem, prirodnim i infrastrukturnim resursima	2.2. Jačanje socijalne inkluzije i pristupa zasnovanih na potrebama korisnika	Broj korisnika	2023.	11.284	15.000		
			Broj stručnih zaposlenih u socijalnom radu	2023.	18	25		
			Prirodni priraštaj	2023.	-99	0		
		2.3. Unapređenje sistema integriranih zdravstvenih usluga	Broj građana na 1 ljekara na USK	2023.	719	500		
			Broj građana na 1 stomatologa na USK	2023.	6.865	5.000		
			Stopa mortaliteta	2023.	6,0	5,0		
		2.4. Povećanje stepena javne sigurnosti i održivo upravljanje rizicima od prirodnih i drugih nesreća	Vrijednost realiziranog programa zaštite od prirodnih i drugih nesreća	2025.	0	60.000		
			Vrijednost realiziranog programa utroška sredstava prikupljenih po osnovu oslobađanja izgradnje skloništa	2025.	0	796.199		
				3.1. Podrška primjeni integralnog sistema upravljanja okolišem i prostorom u upravljanju prirodnim resursima	Isplaćeni ukupni poticaji za korištenje obnovljivih izvora energije i mjere energetske efikasnosti, izraženo u KM	2024.	43.500	200.000
					Realizirane mjere EE i korištenja OIE	2023.	0	1.500.000
				3.2. Razvoj komunalne i javne infrastrukture na principima održivog okolišnog razvoja	Usvojen prostorni plan	2024.	Ne	Da
					Vrijednost rekonstruisanih i saniranih cesta	2023	0	15.000.000
% građana spojen na kanalizacionu mrežu	2023.				15%	25%		

4. Strateški projekti i mjere

U skladu sa Uredbom, a prilikom izrade Trogodišnjeg plana rada organa uprave Grada Cazin za period 2025-2027. godina, prethodno navedene mjere će suštinski predstavljati obavezne programe definisane u okviru Glavnog programa Trogodišnjeg plana rada.

Grad Cazin će se u periodu 2025-2027 fokusirati na realizaciju aktivnosti koje pokrivaju ekonomski i društveni sektor, infrastrukturu i zaštitu okoliša u okviru sljedećih 25 mjera/strateških projekata:

Prioriteti	Mjere	Indikator
STRATEŠKI CILJ 1: Izgrađeni privredni kapaciteti uz održivo korištenje prirodnih resursa		
PRIORITET 1.1: Izgradnja sistema za održivo korištenje i odgovorno upravljanje prirodnim resursima	Mjera 1.1.1. Unapređenje kapaciteta za održivo korištenje poljoprivrednog zemljišta i povezivanje s prerađivačkim kapacitetima	Realizirana vrijednost do 2027. godine u iznosu od 3.000.000 KM.
	Mjera 1.1.2. Unapređenje kapaciteta za održivo korištenje rudnih bogatstava i šuma	Uspostavljen registar korisnika koji vrše ekspl. rudnih bogatstava i šuma
	Mjera 1.1.3. Stavljanje raspoloživih prirodnih resursa u funkciju razvoja privrede USK	Donošene odluke Gradskog vijeća za sve pokrenute inicijative o davanju saglasnosti za koncesionu eksploataciju prirodnih resursa
PRIORITET 1.2: Unapređenje poslovnog okruženja	Mjera 1.2.1. Podrška razvoju preduzetništva	Realizirana vrijednost do 2027. godine u iznosu od 1.200.000 KM.
	Mjera 1.2.2. Unapređenje poslovne infrastrukture i promocija poslovnih zona	Realizirana vrijednost do 2027. godine u iznosu od 1.919.674 KM.
	Strateški projekat 1: Usklađivanje zemljišnih knjiga sa katastarskim stanjem i stanjem na terenu	Realizirana vrijednost do 2027. godine u iznosu od 1.453.000 KM.
PRIORITET 1.3. Unapređenje konkurentnosti prerađivačke industrije	Mjera 1.3.3. Podrška internacionalizaciji poslovnih aktivnosti i plasmanu proizvoda prerađivačke industrije na međunarodnom tržištu	Realizirana vrijednost do 2027. godine u iznosu od 200.000 KM.

PRIORITET 1.4. Promocija održivog turizma i efektuiranje turističkih potencijala	Mjera 1.4.1. Unapređenje turističke ponude kreiranjem privlačnih turističkih proizvoda zasnovanih na lokalnim turističkim resursima	Realizirana vrijednost do 2027. godine u iznosu od 6.653.615 KM.
	Mjera 1.4.2. Promocija i privlačenje investicija u ciljne turističke oblasti u sektoru turizma	Realizirana vrijednost do 2027. godine u iznosu od 30.000 KM.
	Mjera 1.4.3. Promocija USK kao atraktivne turističke destinacije	Realizirana vrijednost do 2027. godine u iznosu od 90.000 KM.
STRATEŠKI CILJ 2: Unapređen razvoj inkluzivnog i prosperitetnog društvenog sektora		
PRIORITET 2.1: Usklađivanje sistema obrazovanja u skladu s EU praksama	Mjera 2.1.3. Proširenje kapaciteta postojećih objekata za odgoj, obrazovanje te razvoj sporta i kulture	Realizirana vrijednost do 2027. godine u iznosu od 7.295.000 KM.
	Mjera 2.1.4. Jačanje ravnopravnosti u pružanju obrazovnih usluga s obzirom na posebne potrebe djece, talentiranost i pripadnost marginalnim grupama	Realizirana vrijednost do 2027. godine u iznosu od 1.410.000 KM.
PRIORITET 2.2: Jačanje socijalne inkluzije i pristupa zasnovanih na potrebama korisnika	Mjera 2.2.1. Podrška jačanju socijalno-društvenih programa, socijalnog rada i pronatalitetnih mjera i politika	Realizirana vrijednost do 2027. godine u iznosu od 1.471.500 KM.
	Mjera 2.2.2. Jačanje saradnje javnog i nevladinog sektora u pružanju direktnih usluga djeci i porodicama	Realizirana vrijednost do 2027. godine u iznosu od 90.000 KM.
	Mjera 2.2.3. Jačanje mobilnosti, interkulturalizma i građanskog aktivizma mladih	Realizirana vrijednost do 2027. godine u iznosu od 255.000 KM.
PRIORITET 2.4. Povećanje stepena javne sigurnosti i održivo upravljanje rizicima od prirodnih i drugih nesreća	Mjera 2.4.2. Uspostava sistema prevencije i ranog upozoravanja od prirodnih i sigurnosnih rizika	Realizirana vrijednost do 2027. godine u iznosu od 581.199 KM.
STRATEŠKI CILJ 3: Održivo upravljanje okolišem, prirodnim i infrastrukturnim resursima		
PRIORITET 3.1: Podrška primjeni integralnog sistema upravljanja okolišem i prostorom u upravljanju prirodnim resursima	Mjera 3.1.1. Komponenta podrška zaštite prirodnog naslijeđa i biodiverziteta, tla, šuma, izvorišta i voda, biljnih i životinjskih vrsta u lokalnim zajednicama	Realizirana vrijednost do 2027. godine u iznosu od 15.000 KM.
	Mjera 3.1.2. Uspostava održivog sistema upravljanja otpadom u skladu s EU načelima	Realizirana vrijednost do 2027. godine u iznosu od 300.000 KM.
	Mjera 3.1.3. Poticanje korištenja obnovljivih izvora energije (vjetar, biomasa, sunčeva energija) i mjera energetske efikasnosti	Realizirana vrijednost do 2027. godine u iznosu od 3.219.648 KM.
	Mjera 3.1.4. Podrška razvoju projekata za raspoložive bilateralne i multilateralne institucije	Realizirana vrijednost do 2027. godine u iznosu od 3.000 KM.
PRIORITET 3.2: Razvoj komunalne i javne infrastrukture na principima održivog okolišnog razvoja	Mjera 3.2.1. Podrška donošenju prostorno-planskih dokumenata na nivou jedinica lokalnih samouprava i upravljanje prostorom	Realizirana vrijednost do 2027. godine u iznosu od 100.000,00 KM.
	Mjera 3.2.2. Proširenje i modernizacija kapaciteta javne i komunalne infrastrukture i objekata	Realizirana vrijednost do 2027. godine u iznosu od 18.853.060 KM.
	Mjera 3.2.3. Jačanje transportnih i saobraćajnih kapaciteta i povezanosti sa državnim i međudržavnim centrima	Izgrađena brza cesta Bihać-Cazin-Velika Kladaša
	Strateški projekat 7: Igradnja gradske obilaznice	Riješeni imovinsko-pravni odnosi na trasi obilaznice i stvoreni uslovi za realizaciju od strane JP Ceste FBiH
	Strateški projekat 8: Igradnja Administrativnog centra u Cazinu	Potpisan sporazum je realizaciji projekata Administrativnog centra

5. Indikativni finansijski okvir

Realizacija planiranih prioriteta i mjera za period od 2025.-2027. godine finansirati će se kombinacijom budžetskih sredstava Grada Cazina, Vlade Unsko-sanskog kantona, kao i sredstvima viših nivoa vlasti te vanbudžetskim i donatorskim sredstvima.

Akcionim planom za realizaciju mjera iz Strategije razvoja Unsko-sanskog kantona za period 2025.-2027. godina obuhvaćene su aktivnosti koje su predviđene Strategijom te dodatne aktivnosti koje nisu inicijalno predviđene Strategijom ali su od ključnog strateškog značaja za razvoj Grada. Za implementaciju prethodno navedenih aktivnosti u naredne tri godine (2025-2027. g.) predviđena su **sredstva u ukupnom iznosu od 48.139.696,47 KM**, od čega je **40.813.738,49 KM planirano budžetskih sredstava i 7.325.957,99 KM iz sredstava vanjskih izvora**, koji primarno obuhvataju sredstva domaćih i međunarodnih donatora, ostala budžetska sredstva drugih nivoa vlasti te druge vanjske izvore.

Vrijednost finansijskih sredstava predviđenih za realizaciju aktivnosti Akcionog plana Grada Cazina za period 2025-2027. godine, raspoređenih prema strateškim ciljevima je sljedeći:

Br. S.C.	Naziv strateškog cilja	Iznos sredstava 2025-2027.	Udio u %	Iznos sredstava za 2025.g
1.	Izgrađeni privredni kapaciteti uz održivo korištenje prirodnih resursa	14.546.288,81	30,22%	6.866.288,81
2.	Unapređen razvoj inkluzivnog i prosperitetnog društvenog	11.102.699,00	23,06%	8.698.433,79
3.	Održivo upravljanje okolišem, prirodnim i infrastrukturnim resursima	22.490.708,66	46,72%	9.476.928,66
UKUPNO:		48.139.696,47	100,00%	25.041.651,26

Udio očekivanog financiranja po izvorima:

Br	Izvor finansiranja	Iznos	Udio u %
1.	Budžetska sredstva	40.813.738,49	84,78%
2.	Ostali vanjski izvori finansiranja	7.325.957,99	15,22%
UKUPNO:		48.139.696,47	100,00%

Proces monitoringa implementacije navedenih aktivnosti i izvještavanja o istim, obavljati će se u skladu sa Zakonom o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u Federaciji BiH, kao i Uredbom o trogodišnjem i godišnjem planiranju rada, monitoringu i izvještavanju u Federaciji BiH.

Smjernice za trogodišnje planiranje rada Grada Cazin za period 2025. - 2027. godina će se objaviti u Službenim novinama Grada Cazina i web stranici Grada Cazina.

Prilog 1: Akcioni plan za period 2025.-2027. godina.

Dostaviti:

1. Gradskim službama,
2. Evidencija,
3. Arhiva.

Broj: 01/GN-04-10616/24
Cazin, 06.12.2024. godine

GRADONAČELNIK
mr. Nermin Ogršević